

Tieslietu ministrija

Risku vadība tieslietu nozares politikas veidošanā

2021

Tieslietu ministrija un resors

Departamenti
(20)

Iestādes
(11)

Kapitālsabiedrības
(2)

Kas mēs esam?
atbildība par
21 jomu
(t.sk. par visu
tiesību sistēmu)

Politisku lēmumu pieņemšana vienmēr saistās ar risku

Mīts:
**politikas
veidošanā ir tikai
politiskie riski**

Politikas plānotāju ikdienas riski:

Plānošanas
dokumentu
kvalitāte

Politisko
lēmumu
ietekme

Attīstības
prioritāšu
maiņa

Sociālo
partneru
iesaiste

Kopējās tendences, izaicinājumi:

Dinamisks
laiks, daudz
eksperimentu,
daudz risku

Lēmumi
riskantāki

Augsti riski ir
ar augstām
likmēm

Risku mērogs
paplašinās

Tieslietu ministrijas pieredze

Iekšējā kontroles sistēma
tieslietu resorā tiek
veidota centralizēti

vienota kontroles vide

vienota pārvaldības sistēma

centralizēta būtisko risku pārvaldība

Tieslietu resora centralizēts riska vadības process

1.SOLIS:

- lēmums par riska vadība vienotiem principiem visā resorā;
- izvērtēt katras resora iestādes riska vadības ieviešanas procesa brieduma līmeni;
- noteikt mērķa brieduma līmeni iestādēm.

2.SOLIS:

- iestādes veic pasākumus, lai nodrošinātu atbilstoši noteiktā līmeņa sasniegšanu.

3.SOLIS:

- resora iestādēm noteikti vienoti principi risku vadības procesa ieviešanai;
- ministrijai risku vadības uzraudzības procesa noteikšana, par risku vadības procesa ieviešanu un īstenošanu.

Risku vadības brieduma līmeņi

1. līmenis SĀKOTNĒJS

Riski tiek saistīti ar krīzes situācijām. Risku jomā nav skaidri noteikti nodarbināto pienākumi un lomas. Risku vadība nav saistīta ar ikdienas pienākumu veikšanu. Nav risku analīzes.

2. līmenis ADMINISTRATĪVS

Nodarbinātie iesaistās risku vadībā, lēmumus tajā pieņem iestādes vadītājs. Komunikācija par riskiem notiek ārkārtas gadījumos. Apmācības risku vadības jautājumos notiek reti. Risku identificēšana un to mazināšanas pasākumu noteikšana ir neregulāra.

3. līmenis INTEGRĒTS

Proaktīva pieeja risku vadībai. Informācija par riskiem tiek izmantota visā iestādē. Risku vadības process ir dokumentēts. Risku vadība ir stratēģiskās plānošanas sastāvdaļa. Augsta prioritāte riska vadības apmācībām. Regulārs ārējās vides monitorings.

4. līmenis PĀRVALDĪTS

Prioritāte ir darbinieku pilnveidošanās risku pārvaldībā. Risku vadības process ir nepārtraukts. Iestādes vadība aktīvi iesaistās riska vadības aktivitātēs un motivē tajā iesaistīties visus nodarbinātos. Iestādē noteiktas risku vadības kompetences. Notiek nepārtraukts ārējās vides monitorings. Noteikti risku mērīšanas (analīzes) kritēriji.

5. līmenis OPTIMIZĒTS

Nodarbinātie aktīvi sniedz inovatīvas idejas risku vadības attīstībai. Risku vadība notiek visos iestādes vadības līmeņos. Noteikts pieļaujamais riska līmenis. Noteikti un tiek veikti risku vadības kvalitātes mērījumi. Svarīga nozīme personāla izaugsmei. Regulāri tiek apzinātas un pilnveidotas risku vadības kompetences. Iedibinātas kontroles ir saistītas ar iestādes mērķiem.

Tieslietu resora risku pārvaldības CENTRALIZĒTAIS modelis

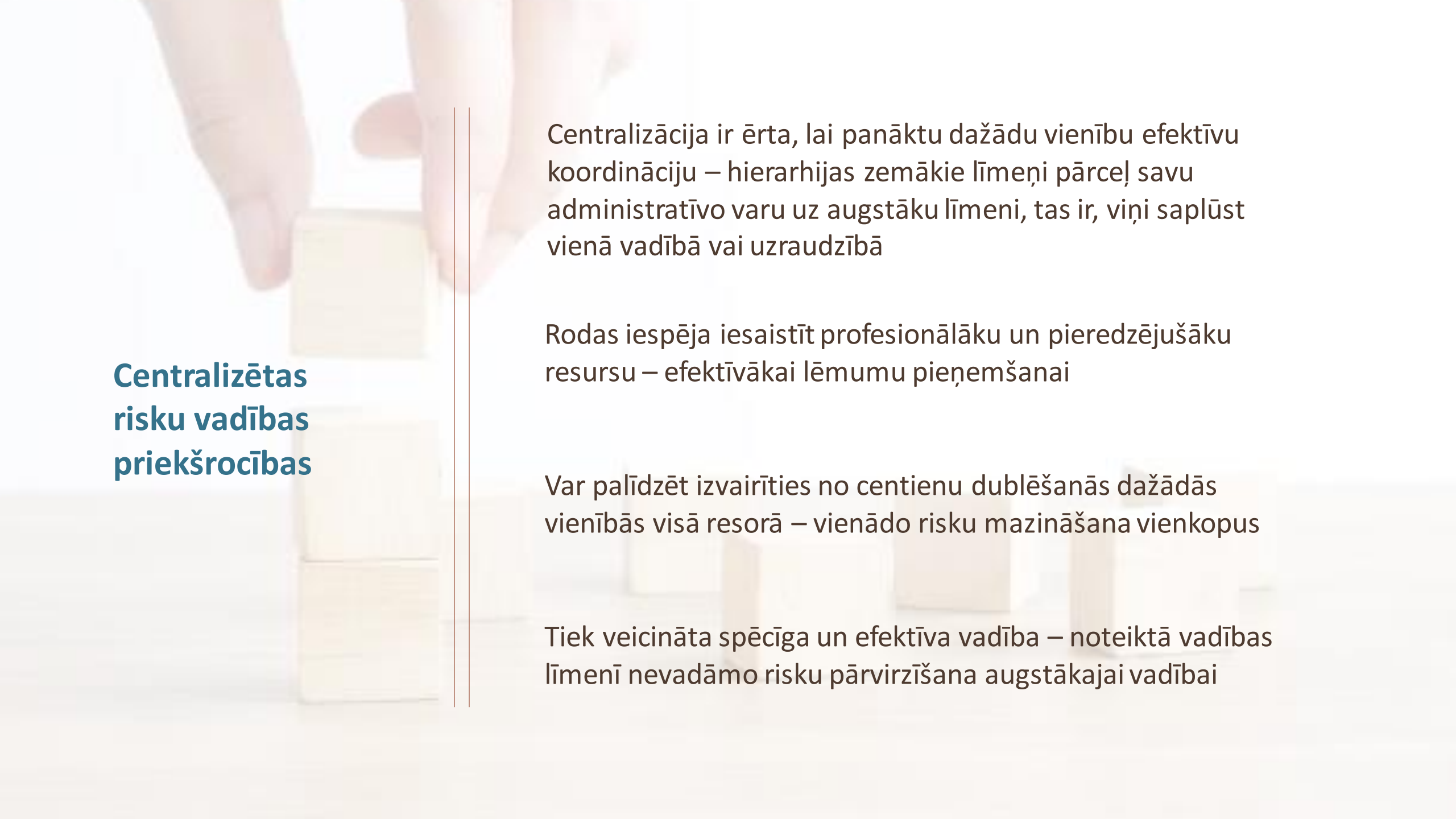
Politiskās vadības risināmie riski
Administratīvās vadības risināmie riski
Visu iestāžu TOP5 riski

Iestāžu ieviestās risku
vadības (reģistri, plāni)

Iestādes TOP5
vadāmie riski

TOP5 iestādes
nevadāmie riski

Centralizētas risku vadības priekšrocības

Centralizācija ir ērta, lai panāktu dažādu vienību efektīvu koordināciju – hierarhijas zemākie līmeņi pārceļ savu administratīvo varu uz augstāku līmeni, tas ir, viņi saplūst vienā vadībā vai uzraudzībā

Rodas iespēja iesaistīt profesionālāku un pieredzējušāku resursu – efektīvākai lēmumu pieņemšanai

Var palīdzēt izvairīties no centienu dublēšanās dažādās vienībās visā resorā – vienādo risku mazināšana vienkopus

Tiek veicināta spēcīga un efektīva vadība – noteiktā vadības līmenī nevadāmo risku pārvirzīšana augstākajai vadībai

**Centralizētas
risku vadības
trūkumi**

Birokrātija

Nav iespējama vai arī ir apgrūtināta ātra lēmumu pieņemšana

Nav iespējams saglabāt noslēpumu centralizētā konfigurācijā, jo risinājumi tiek meklēti vienuviet un lēmumi tiek pieņemti vienkopus

A hand is shown in the upper left corner, carefully placing a wooden block on top of a stack of other wooden blocks. The background is a soft, out-of-focus light color, suggesting a clean, minimalist environment. The blocks are light-colored wood, and the overall scene conveys a sense of building or construction.

Būtiskākās grūtības centralizēta risku vadības modeļa ieviešanā

Iestāžu vadības dažādā izpratne par risku pārvaldību kopumā un risku vadības procesu, kā **rīku risku efektīvai pārvaldībai**

Iestāžu nodarbinātajiem nepietiekama izpratne un zināšanas par riska pārvaldības jautājumiem un risku vadības procesu, kā arī nesaredz pievienoto vērtību risku vadības procesa ieviešanā un savu lomu šajā procesā

Riska vadības procesa «biznesa» turētājiem nepietiekama kompetence risku vadības jautājumos

No darbinieku aptaujas par to, kā ministrija var rūpēties par demokrātisku, tiesisku valsti, kuras uzmanības centrā ir cilvēks

informēšana
caur atzinumiem
ar skatu nākotnē

radošums
būt laikā ar viedokli
starpnozaru integrācija
kvalitatīvi atzinumi
sadarbība ar citiem
reaģēšanas ātrums
būt par viedokļa līderiem
proaktīvi skaidrojumi
mazāk jur tehnikas
profesionalitāte
vairāk būtības
pozitīvisms
līderība
iesaistīties
enerģija
skaidrošana
izglītošana

**Trīs vērtīgas
mācības, ieviešot
un attīstot risku
vadību iestādē**

Komunikācija, dialogs un uzticēšanās

Risku kultūra ir daļa no darbinieku korporatīvās kultūras

Jāmācās un jāizmanto labās prakses piemēri

PALDIES PAR UZMANĪBU UN VEIKSMI CĪŅĀ AR IZAICINĀJUMIEM!

pasts@tm.gov.lv

www.tm.gov.lv

twitter.com/Tieslietas

www.facebook.com/Tieslietas